DEFINIREA PROBLEMEI

&

DESIGNUL CERCETARII

PLANUL ZILEI

Pas 1: lar aveţi de lucru

Pas 2: Oamenii sunt diferiţi

Pas 3: Manageri vs Researcheri

Pas 4: Good coaching, good approaching

Pas 5: Etape în definirea problemei

Pas 6: Acum ai o problema!

Pas 7: Opţiunile

Pas 8: Detalii

Pas 9: Batem palma!

Un studiu de caz;

Realitatea ține de percepție;

Diferențe între manageri și researcheri;

Subtilități lingvistice de gestionat;

O procedură;

Definirea problemei de cercetare;

Trei tipuri fundamentale de cercetare;

Descrierea principalelor metode;

Research Proposal – un model.

Definirea problemei este cea mai importantă etapă în cercetarea de marketing.
O apreciere incorectă a problemei, duce, <u>în cel mai bun caz</u>,la timp pierdut și bani aruncați pe fereastră. <u>În cel mai rău caz</u>, duce la decizii greșite.

(Naresh K. MALHOTRA)

AVEŢI DE LUCRU!

Brief pentru un studiu de piață privind producția de răchită și a produselor din răchită în comuna Berezeni, județul Vaslui

- ... îşi propune să angajeze un contract de consultaţă care să se soldeze cu o descriere a oportunităţilor de piaţă privind produsele din răchită fabricate în locaţia susmenţionată.
- Scopul este acela de a permite întreprinzătorilor din domeniu să îşi pună la punct strategii de marketing şi planuri de vânzări pe termen lung, cu impact în dezvoltarea economică a comunei.

IAR AVEŢI DE LUCRU!

Presupunem că studiul de piaţă va urma o abordare etapizată, cu accent pe:

Diagnostic, incluzând:

- descrierea întreprinderii
- descrierea produsului
- analiza profitabilităţii
- descrierea aşteptărilor curente ale pieţei şi ale aspiraţiilor directorilor din domeniu
- o descriere primară a competiţiei din judeţul Vaslui
- o descriere primară a pieţelor existente pentru produsele din împletituri şi alte produse din răchită

IAR AVEŢI DE LUCRU!

Analiza oportunităților pieței conținând:

- o descriere a trendurilor actuale şi a factorilor cu impact asupra cererii
   de piaţă în ceea ce priveşte produsele din răchită în:
  - Vaslui
  - Regiunea de Dezvoltare NE
  - România
  - Pieţele de export
- o descriere a locurilor similare precum Berezeni, Fălciu, Ghermăneşti,
   Lunca Banului, Hoceni, Stănileşti pentru fiecare în parte
- concluzii şi recomandări cu privire la poziţionarea pe piaţă a produselor din răchită fabricate în Berezeni, Fălciu, Ghermăneşti, Lunca Banului, Hoceni, Stănileşti

IAR AVEŢI DE LUCRU!

Ca punct de pornire, pe parcursul investigaţiilor proprii, am descoperit că există o unitate de producţie în Fălciu care pare a fi profitabilă (confirmarea e necesară).

Deasemenea, la Lunca Banului pare să fi existat o unitate de producţie în trecut. Exista vreo posibilitate de a reactiva tipul acesta de business în regiune? Există oportunităţi de piaţă pentru produsele finale?

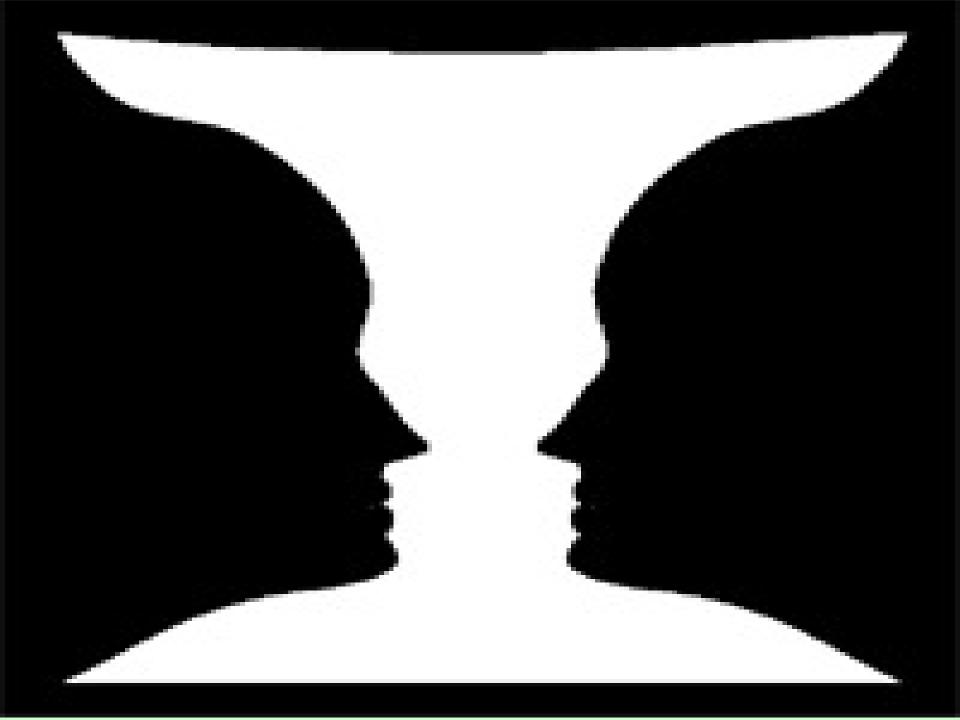
Mai mult decât atât. În Berezeni, există un parc dendrologic care a accesat o finanţare europeană pentru a creşte răchită. Care ar fi cele mai potrivite specii de răchită de cultivat?

IAR AVETI DE LUCRU!

Consulanții sunt invitați să ofere o metodologie detaliată, prețuri și termene de execuție a studiului la:

. . . . . .

. . . . . .

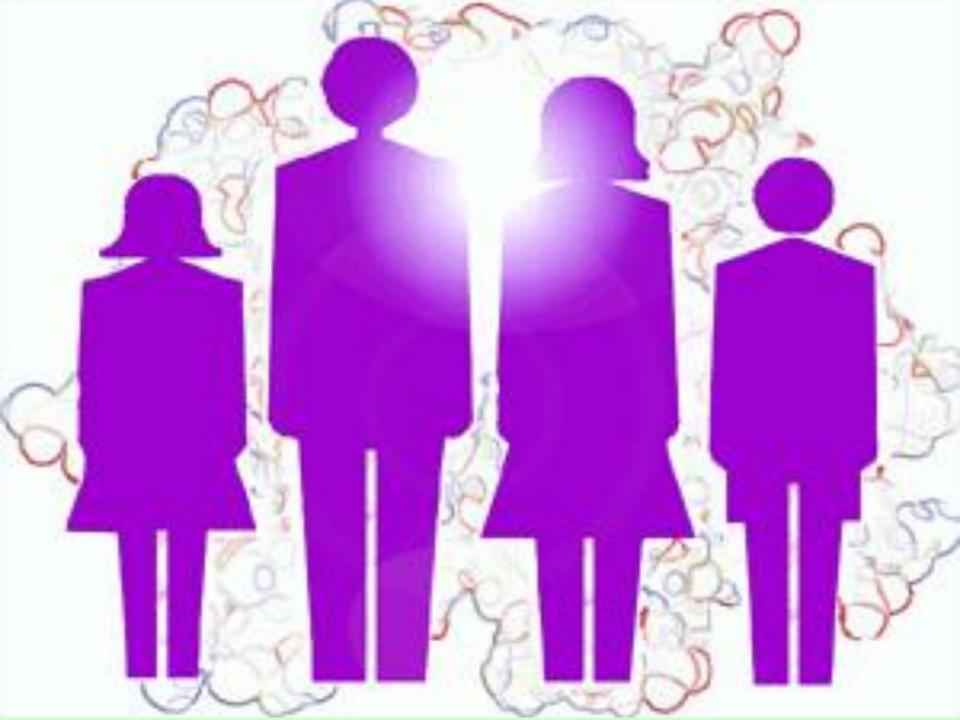
Manageri vs Researcheri

AREA OF DIFFERENCE	MANAGERS	RESEARCHERS
Position in the organization	Line	Staff
2. Responsibility	To make profits	To generate information
3. Training	General decision making	Technique applications
4. Disposition towards knowledge	Wants answers to questions	Wants to ask questions
5. Orientation	Pragmatic	Scholarly
6. Brand involvement	Highly involved, emotional	Detached, unemotional
7. Use of the research	Political	Non political
8. Research motivation	To make symptoms disappear	To find the truth

- Există şi excepţii;
- Diferenţele merită privite ca oportunităţi şi nu ca ameninţări;
- Abilităţile de comunicare devin cruciale.

"Deseori, researcher-ul joacă rolul unui detectiv. Asta mă face să cred că, arta interogării ar trebui studiată și absolvită în primă instanță."

(AI MULLER, President Metromarket Trends Inc.)

Structura limbajului

În intervievarea clientului, două obiective trebuiesc urmărite cu predilecţie:

- 1. Obţinerea tuturor **detaliilor** importante care definesc problema clientului. (E important să te asiguri că n-ai ratat nimic semnificativ); E de aflat *cine*, *ce*, *când*, *unde*, *cum*, *de ce* şi... *cât de mult*.
- 2. Verificarea validității **presupunerilor** pe care acesta le face.

Deoarece,

- Limbajul omite;
- Limbajul distorsionează...
- Pentru ca limbajul reflectă "modelul despre lume" al celui care îl foloseşte...
- Relaţionarea şi înţelegerea se realizeaza dincolo de structura superficială a limbajului.

1. OMISIUNI SIMPLE		
SIMPTOM:	Provine din imprecizia termenilor. Rămân nespecificate detalii care trebuiesc ulterior identificate.	
EXEMPLU:	Am fost surprins de evoluția profiturilor.	
TRATAMENT:	Cum anume v-a surprins? Care profituri? Cum au evoluat acestea? Etc.	
SUGESTIE!	Evitaţi să întrebati <i>de ce</i> ca prim "reflex". Răspunsurile vor aduce, cel mai probabil, noi omisiuni.	

2. OMISIUNI PRIN NESPECIFICAREA TERMENULUI DE COMPARAȚIE		
SIMPTOM:	Este declarat un singur termen al comparaţiei.	
EXEMPLU:	Era mai bine înainte de a lansa noul produs.	
TRATAMENT:	Mai bine în raport cu ce?	

3. OMISIUNI DIN UTILIZAREA OPERTAORILOR MODALI DE NECESITATE		
SIMPTOM:	Clientul nu menţionează ce "scenarii" doreşte să evite acţionând astfel.	
EXEMPLU:	Trebuie să punem în aplicare o nouă strategie de promovare.	
TRATAMENT:	Şi dacă n-am proceda astfel, care credeţi că vor fi consecinţele?	
EXPLICAŢIE:	Asta îl va pune pe manager în situația de a sesiza și alți posibili factori pe care nu i-a luat în considerare.	
ACŢIUNI DE URMAT:	Avem de-a face cu o presupoziție, deasemenea. <i>Daca A atunci se întâmplă B.</i> Aceasta trebuie verificată.	

4. OMISIUNI DIN UTILIZAREA OPERATORILOR MODALI DE POSIBILITATE		
SIMPTOM:	Clientul omite "din start" alte opţiuni.	
EXEMPLU:	Nu pot obține informații credibile.	
TRATAMENT:	Şi ce anume vă împiedică?	
ACŢIUNI DE URMAT:	Din nou o presupoziţie de verificat.	

5. OMISIUNI – PERFORMATIVE PIERDUTE	
SIMPTOM:	"Instanţa" la care se raportează clientul, nu este precizată.
EXEMPLU:	Şi deoarece aşa procedează un bun manager
TRATAMENT:	Cine spune asta?
EXPLICAŢIE:	Asta vă ajută să înțelegeți mai bine, sistemul în care gândește clientul, în care caută soluții la problemele sale.
ACŢIUNI DE URMAT:	Termenul " bun manager " necesită nişte clarificări ulterioare.

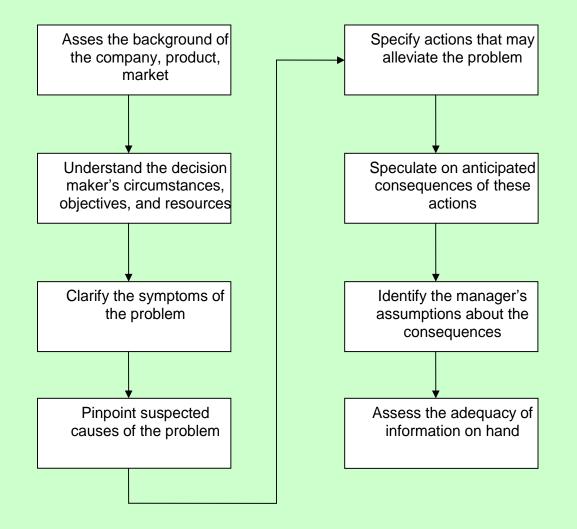
6. GENERALIZĂRI		
SIMPTOM:	"Instanţa" e din nou neprecizată. În plus, avem de-a face cu o afirmaţie generalizantă.	
EXEMPLU:	Se spune că vom avea parte de o cerere scăzută anul acesta.	
TRATAMENT:	Cine spune asta?	
ACŢIUNI DE URMAT:	Presupoziţia trebuie verificată deasemenea.	

7. DISTORSIUNI – NOMINALIZĂRI		
SIMPTOM:	Transformarea unui "proces" într-un "eveniment". Este în mare măsură cazul cuvintelor abstracte.	
EXEMPLE:	Vreau să văd un progres remarcabil în următoarele zile.	
TRATAMENT:	Cum anume îl vedeţi producându-se?	
EXPLICAŢIE:	Clientul va oferi detalii cu privire la procesul care va determina evenimentul.	

8. <u>POSIBILE</u> DISTORSIONI – CITIREA MINȚII	
SIMPTOM:	Clientul ar putea fi tentat să atribuie celorlalţi reacţii şi atitudini proprii.
EXEMPLU:	Ştiu ce vor face concurenţii mei.
TRATAMENT:	Şi cum vă daţi sema de asta?
EXPLICAŢIE:	Pe de o parte clientul ar putea fi "bulversat":: "Hm. Bună întrebare! M-ar interesa să mai aflu şi" Pe de alta parte, s-ar putea să descoperi un raţionament plauzibil, în spatele căruia nu mai merită să "sapi" suplimentar.

9. <u>POSIBILE</u> DISTORSIUNI – STRUCTURI CAUZĂ - EFECT		
SIMPTOM:	"Daca A atunci B"	
EXEMPLU:	Aş reduce preţul dar, directorul financiar m-ar strânge de gât pentru ăsta.	
TRATAMENT:	Deci, dacă managerul financiar ar accepta, aţi reduce preţul?	
EXPLICAŢIE:	Veţi afla, dacă alte posibile cauze nu au fost omise.	
ACŢIUNI DE URMAT:	Dacă este cazul, puneţi-le pe lista şi verificaţi-le.	

- Toate aceste "modele" lingvistice sunt frecvente şi comune;
- Ele pot interveni în oricare din etapele discuţiei cu clientul;
- Clientului trebuie să i se explice că nu te afli acolo pentru a-l hărţui şi/sau judeca ci pentru a-l înţelege. Prin urmare, cercetarea de marketing începe în mintea lui;
- La final ar trebui sa fii capabil să vezi problema managerului cu ochii lui, s-o asculţi cu urechile lui, s-o atingi cu mâinile lui... ceea ce se traduce prin a înţelege la nivelul profund şi nu superficial.

Primele două "blocuri" ale schemei sunt un fel de "spune-mi cine eştî" şi "povesteşte-mi despre lumea în care trăieştî".

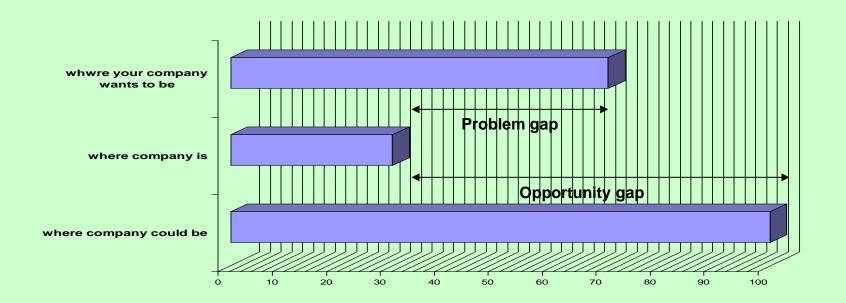
Aici se obţin informaţii despre:

- afacerea clientului, cu misiunea, obiectivele majore ale acestuia...
- piaţa: tipologia clienţilor, dimensiuni, comportament de consum..
- mixul de marketing;
- competitori: puncte tari, puncte slabe...
- categorii importante de public;
- mediu: oportunităţi, ameninţări...
- planul în desfăşurare, cu termene, bugete...

Rezultatul este o imagine a scenei și a locului ocupat de principalii actori.

Al treilea bloc precizează că exista "probleme în paradis" sau măcar ceva motive de îngrijorare. E un fel de "spune-mi ce te doare". Aici se identifică simptomele.

Simptomul reprezinta o schimbare în indicatorii monitorizaţi.

Aici se declanşează seria de întrebari de gen *cine*, *ce*, *cum*... Se recomandă verificarea şi a altor potențiale simptome pe care clientul e posibil să nu le fi luat în considerare.

Blocul patru vorbeşte despre cauze.

- Se verifică mai întâi supoziţiile clientului;
- Apoi, ca şi în cazul simptomelor, e rândul cercetătorului să verifice şi alte piste;

Blocurile **cinci** și **sase** fac referire la soluții și la posibile consecințe.

Se iau în calcul şi consecinţele acţiunilor, ele putându-se înscrie în linia creării de noi probleme.

Blocul numărul **şapte** verifică validitatea presupozițiilor managerului cu privire la consecințele acțiunilor sale.

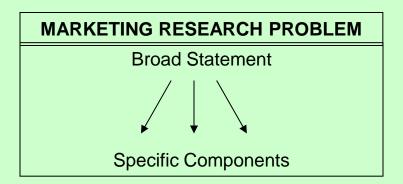
Blocul numărul **opt** constă într-un rezumat al informaţiilor pe care managerul le consideră necesare pentru a putea lua "liniştit" deciziile.

Acum ai o problemă

Problema de Cercetare

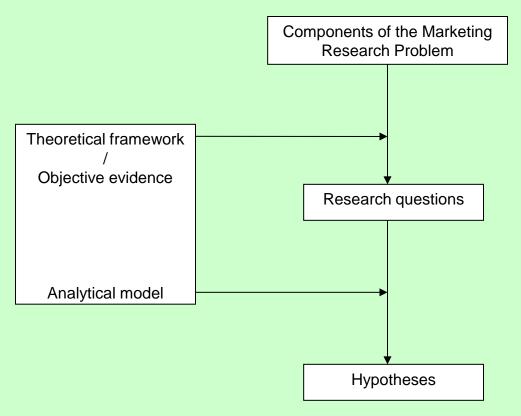
= informaţiile necesare pentru a se putea rezolva problema de decizie

DECISION PROBLEM	MARKETING RESEARCH PROBLEM
Should a new product be introduced?	To determine consumer preferences and
	purchase intentions for the proposed new product.
Should the advertising campaign be changed?	To determine the effectiveness
	of the current advertising campaign
Should the price of the brand be increased?	To determine the price elasticity of demand and
	the impact on sales and profits of various levels of price changes

Acum ai o problemă

Rafinamentul continuă...

Opţiunile

Designul cercetarii = planul cercetării.

Aici se definesc procedurile de urmat în obţinerea, analiza şi prezentarea informaţiilor.

E posibil să-ntrebi: "şi cu schema asta... cum rămâne?"

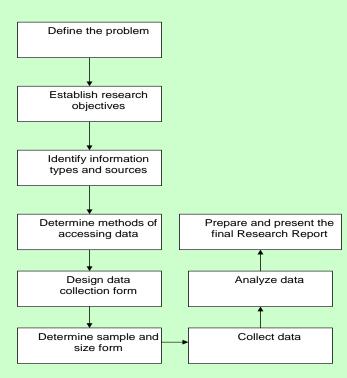
Nu e acesta designul oicărei cercetări?

De-acord. Dar de data asta vorbim despre cazul particular al cercetării tale.

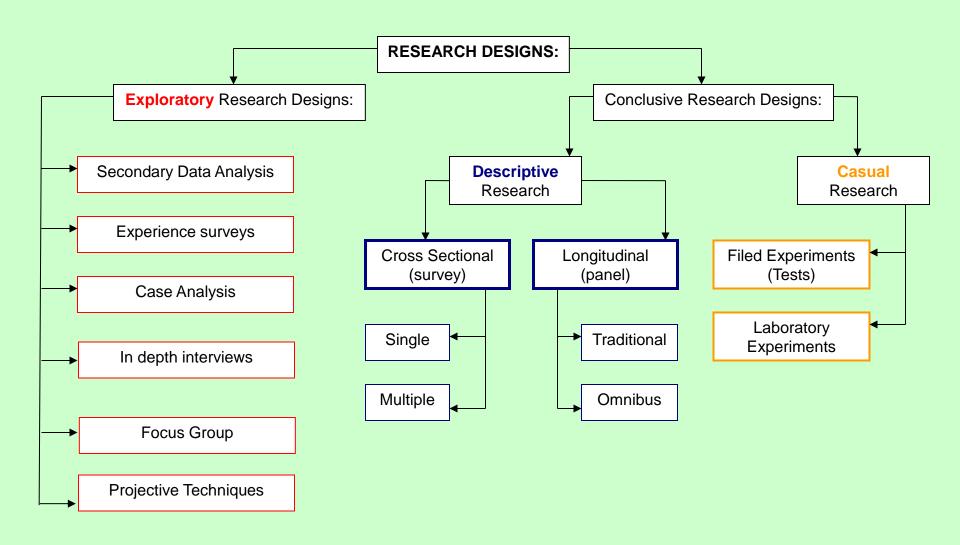
Practica și-a adus propria contributie așa încât...

Se vorbeşte despre cercetare

- exploratorie
- descriptivă
- cauzală

Opţiunile

Detalii

Secondary data analysis presupune utilizarea de informaţii deja colectate;

Experience survey este echivalentul consultării specialiştilor;

Case situation se traduce prin analiză de studii de caz similare;

Focus group presupune discuţii în grupuri mici, moderate;

Projective techniques sunt tehnici împrumutate din psihologia clinică. Se explorează zone "ascunse", mai greu "accesibile" prin intervievare directă.

Detalii

Cross sectional studies măsoară o variabilă la un moment de timp definit, punctual.

- single cross sectional studies presupune utilizarea unui singur eşantion;
- multiple cross sectional studies presupune utilizarea mai multor eşantioane de respondenţi;

Longitudinal studies măsoară o variabilă, sistematic, pe o perioadă mai lungă de timp.

- Traditional panels presupun aplicarea aceluiaşi chestionar pe o perioadă mai lungă de timp;
- Omnibus panels variază întrebările de la o anchetă la alta.

Detalii

Experiment – procedura constând în manipularea variabilelor independente, măsurarea efectelor la nivelul variabilelor dependente, în condiții de control a variabilelor externe.

- Laboratory experiments au loc în mediu artificial, controlat;
- **Field experiments** au loc în mediul "natural", acolo unde acţionează respectivele variabile.

Batem palma!

Rezultatul proiectării designului îl reprezintă planul de acţiune, cu termene, persoane responsabile, proceduri, bugete.

Înainte de implementare e nevoie de OK-ul clientului.

Acestuia i se propune un aşa zis Research Proposal.

Acesta include capitole precum:

Batem palma!

- 1. <u>Problema de decizie</u>;
- 2. <u>Obiectivele cercetării</u>;
- 3. <u>Designul cercetării</u>;
- 4. <u>Detalierea procedurii de culegere a datelor</u>;
- 5. Analiza de date;
- 6. <u>Structura raportului de cercetare</u>;
- 7. <u>Costuri și termene</u>.